

**Toespraak van de Voorzitter van de Tweede Kamer,
mevrouw Gerdi A. Verbeet, bij de viering van 25 jaar Staten van
Aruba, dinsdag 25 oktober 2011**

Presidente di Staten di Aruba,

Miembronan di Staten,

Coleganan,

Ministro Presidente,

Excelencianan,

Damas y Caballeros,

Aruba viert dit jaar zijn 25 jarig bestaan als autonoom land binnen het Koninkrijk en vandaag vieren ook de Staten van Aruba hun zilveren jubileum. Als Voorzitter van de Tweede Kamer van Nederland wil ik u, ook namens de Voorzitter van de Eerste Kamer, daarmee van harte feliciteren.

Pabien, congratulations!

U, de bevolking van Aruba heeft zich vol overtuiging voor deze autonomie ingezet. Al bij het eerste referendum in 1977 stemde 82% van de bevolking voor het uittreden uit de Nederlandse Antillen. Met doorzettingsvermogen en niet aflatende energie heeft u daarna gewerkt aan de verwezenlijking van uw droom - en op 1 januari 1986 werd de Arubaanse vlag gehesen. Zo werd Aruba een autonoom land.

Maar Aruba is ook een democratisch land. En wie naar de staatkundige wereldkaart kijkt weet, dat dat bepaald niet vanzelf spreekt. Van de 167 landen die de wereld telt zijn er maar 26 die volgens internationale standaarden als 'volledige democratie' gelden. Aruba mag daar dan ook best trots op zijn.

Het is daarom des te meer verontrustend om te zien, dat ook in westerse democratieën de aantrekkelijkheid van deze mooie staatsvorm lijkt af te brokkelen. In zijn boek *De geopolitiek van emotie* beschrijft de Franse filosoof Dominique Moisi hoe de westerse democratieën aan gezag en aantrekkingskracht inboeten, terwijl autocratische regimes aan aanzien winnen door hun snelle economische groei en politieke stabiliteit. Het duidelijkste voorbeeld van die ontwikkeling zien we bij de huidige financiële crisis. De regeringen in Europa en de VS hebben de grootste moeite om die crisis te boven te komen en moeten bij China aankloppen om geld te lenen. De reactie van China is, dat deze crisis de waarde bewijst van een sterke centrale regering en de nadelen van het democratische systeem met de ingebakken zwakheden laat zien.

Mijn diepste overtuiging is het, dat de parlementaire democratie de beste staatsvorm is. Natuurlijk: in een democratie duurt de besluitvorming langer. In deze tijd, waarin ontwikkelingen soms heel erg snel gaan, kan dat een nadeel zijn. Democratie is dus zeker niet de perfecte – maar wel de best denkbare staatsvorm.

Maar democratie is natuurlijk geen in beton gegoten systeem.

Voortdurend onderhoud is nodig. Democratieën moeten zich steeds aanpassen aan de nieuwe tijd, aan nieuwe uitdagingen. Burgers kijken met een andere blik naar hun bestuurders, internationale verhoudingen spelen een steeds belangrijker rol. De huidige verhoudingen spreken niet vanzelf.

Democratie spreekt niet vanzelf, recht spreekt niet vanzelf, vrijheid spreekt niet vanzelf.

Nederland heeft een lange traditie als parlementaire democratie en juist daarom realiseren wij ons dat voortdurend onderhoud nodig is. Steeds opnieuw moeten we op zoek naar het beste evenwicht tussen de machten: tussen regering en parlement, tussen politiek en rechtspraak, tussen wetgevers en uitvoerders.

Ook de Tweede Kamer, het instituut waar ik voorzitter van ben, realiseert zich dat heel goed. Juist de volksvertegenwoordiging moet steeds opnieuw bewijzen, dat zij het vertrouwen van de burgers waard is. Daarom hebben wij drie jaar geleden met elkaar het initiatief genomen om onze manier van werken eens goed onder de loep te nemen. De ervaringen die we tijdens die Parlementaire Zelfreflectie hebben opgedaan is het thema waarover ik vandaag met u wil spreken.

De basis van de Kamer als instituut ligt in Artikel 50 van de Grondwet: de Staten-Generaal vertegenwoordigen het hele Nederlandse volk.

Die basis betekent, dat de Tweede Kamer méér is dan een verzameling individuen die elk een deelbelang vertegenwoordigen. **De** Tweede Kamer als geheel vertegenwoordigt **het** Nederlandse volk. Daarom is het van het grootste belang dat de Tweede Kamer als instituut aanzien en gezag behoudt. En ook dat is bepaald niet vanzelfsprekend.

Nederlandse burgers hebben, net als die in veel westerse landen, vaak kritiek op het functioneren van de Kamer. We gebruiken te ingewikkelde woorden, we interrumperen te veel, we praten niet over de dingen waar het volgens de mensen écht over gaat.

Daar moeten we naar luisteren. En als het kan moeten we er iets mee doen – en als het niet kan, moeten we uitleggen waarom niet. Want juist in moeilijke tijden zoals we die nu kennen, moeten burgers wel het gevoel hebben dat de leiding van het land bij regering en parlement in goede handen is.

In elk geval moet de Kamer om te beginnen haar hoofdtaken zo goed mogelijk vervullen, namelijk controle en medewetgeving. Dat zijn – we kunnen dat niet genoeg benadrukken – taken van de *hele* Tweede Kamer.

Voor de regeringspartijen betekent dat, dat zij kritisch blijven. Natuurlijk, zij steunen de regering in de grote lijnen van het beleid. Maar ze moeten het kabinet ook scherp houden. En ze moeten luisteren naar de argumenten van de collega's van de oppositie die het niet meteen met

hen eens zijn – of zelfs fel *tegen* zijn. Een Kamerdebat is een uitwisseling van argumenten, waarbij elk Kamerlid en ook elke minister soms moet kunnen zeggen: ik was het niet met u eens, maar u heeft mij overtuigd.

Voor de oppositie betekent het, dat ze bereid moeten zijn tot een constructieve opstelling. En dus niet elk voorstel van de regering afwijzen, alleen maar omdat het van de regering komt. Soms moet je erkennen, dat je het zelf in deze omstandigheden niet anders had gedaan. En dan moet je misschien gewoon maar *voor* stemmen. Soms kun je als oppositiepartij ook resultaat behalen door met behulp van amendementen wat bij te schaven aan een voorstel, waar je het in principe niet mee eens bent. En mijn ervaring is dat je je kiezers dat ook prima kunt uitleggen.

Zo kunnen we vormgeven aan een goede parlementaire democratie. Waarbij ook de oppositie, ook al vormt ze een minderheid, in haar waarde wordt gelaten. Want in een democratie geeft de wil van de meerderheid de doorslag, maar houden we ook rekening met minderheden.

Zeker, dat uitgangspunt leidt vaak tot het sluiten van compromissen. In Nederland zijn we daar bijna altijd toe gedwongen, omdat geen enkele partij in haar eentje de meerderheid heeft. Maar ook als dat wel zo zou zijn, dan nog betekent politiek bedrijven altijd compromissen sluiten. Want de verkiezingsbelofte van gisteren is vandaag al niet meer helemaal uitvoerbaar – ingehaald door de economische werkelijkheid. Ook dan moet je dus compromissen sluiten. Jaren geleden woonde ik op een school in Amerika een les bij over staatsinrichting en het eerste wat de studenten daar leerden was: democracy is making compromise. Dat geldt dus ook in een land met een tweepartijstelsel!

Een goede politicus, daar ben ik van overtuigd, kan dat de burgers ook altijd uitleggen. Daar moet je natuurlijk wel je best voor doen. Burgers goed informeren over wat je als politicus wilt en waaróm je dat wilt is van het grootste belang. Net zoals burgers goed moeten worden geïnformeerd over hoe de politiek werkt, hoe de besluitvorming verloopt en welke afwegingen politici maken.

Daarom denk ik ook dat wat men de Trias Politica noemt: wetgevende, controlerende en uitvoerende macht deze tijd nog een vierde partij kent: de media.

Walter Cronkite, een van de beste Amerikaanse journalisten ooit, formuleerde dat zo: “This democracy cannot function without a reasonably well-informed electorate. That’s why honest, objective and meticulous reporting is vital to our democracy.”

In een moderne democratie spelen de media een ongekend grote rol. Vrijwel niemand is bereid de debatten in het Parlement allemaal zelf te volgen – en dus worden we daarover geïnformeerd door de media.

Twee jaar geleden mocht ik in de zogenoemde Lunshoflezing de Nederlandse politieke verslaggevers toespreken en daarbij heb ik hen gewezen op de grote verantwoordelijkheid die zij dragen. Want als jij de weg bent waarlangs mensen kennis nemen van het politieke debat, dan moet je berichtgeving daar ook wel een volledig beeld van geven. En dus moet er ook aandacht zijn voor moeilijke thema’s – en voor politici die zich inspannen voor ingewikkelde problemen. Voor veel ingewikkelde problemen zijn nu eenmaal geen simpele oplossingen – en de media moeten politici de kans geven ook die problemen te verwoorden.

En nee, dat is niet saai!

Dames en heren, ik kom aan het einde van mijn bijdrage.

Ik heb u vandaag inzicht willen geven in de dingen die de Nederlandse Tweede Kamer bezighouden. Het proces van Parlementaire Zelfreflectie is formeel afgesloten, maar je kunt ook zeggen: het gaat nog elke dag door. Want als voorzitter weet ik als geen ander: in de politiek is elke dag anders en het is zaak dat we ons daar steeds opnieuw bij aanpassen.

Op Aruba is, zo heb ik gelezen, onlangs ook gekeken naar het functioneren van de Staten – en wel door het WODC. Het is zeer te prijzen dat de Staten bereid zijn zich een spiegel te laten voorhouden. U hanteert die spiegel op uw manier en wij hebben dat op de onze gedaan. Wij als Nederlandse parlementariërs volgen uw verrichtingen met veel belangstelling en ik hoop dat het omgekeerd ook zo is.

Daar wil ik dan nog wel één ding aan toevoegen. Namelijk dat ik grote bewondering heb voor de manier waarop u met zo weinig Statenleden zo ontzettend veel werk verzet. Dat vergt een inzet en energie die misschien wel samenhangt met de jeugdige leeftijd van uw land, uw democratie. Die uitstraling van energie, daar kan ik met bewondering naar kijken. Zoals ik het ook geweldig vind om te zien, hoe uitgebreid en breed u gedurende dit hele jaar uw 25 jarig bestaan viert – in zaaltjes en op straat, met congressen en feesten.

Arubanen zijn trots op hun jonge land en op hun autonomie.

Daarom wil ik graag eindigen met het gedicht dat uw dichter Quito Nicolaas schreef in de net verschenen bundel *Bos pa planta*:

On a day like today
Never last night imagined
The star of justice met
with that of determination.
The acoustics of his ideal
Painted on a canvas
Hung up on the wall
Each morning in conversation.

Un dia man'é awe
Madruga n'imagina
Ora strea di derecha
Topa cu soberanía.
E acústica di su ideal
Graba den un leishi
Colga n'muraya
Mainta e ta combersa.

Mi amigonan di Aruba,

Ta un onor y un plaser ta na a Aruba atrobe, spesialmente den e aña ku Aruba ta selebra su bintisinko aña di status aparte.

Eerste y Tweede Kamer no por laga e akontesimiento aki pasa sin mas.

Den nomber de parlamento Hulandes mi kier duna Staten di Aruba un regalo pa konmemora e echo aki.

(Nederlandse vertaling van bovenstaande tekst)

Mijn Arubaanse vrienden,

Het is een eer en een genoegen op weer op Aruba te zijn, in het bijzonder in het jaar dat Aruba vijfentwintig jaar status aparte viert

De Eerste en Tweede Kamer kunnen deze gebeurtenis niet zo maar aan zich voorbij laten gaan.

Ter gelegenheid hiervan wil ik namens het Nederlandse parlement aan de Staten van Aruba een geschenk aanbieden.